

SÖDERMÖRE KOMMUNDELSFÖRVALTNINGS VERKSAMHETSHANDBOK

Fastställt av
Rektor Siv Romberg

Dokumentansvarig
Rektor Siv Romberg

Datum
2021-03-03 1 (15)

Plan mot diskriminering och kränkande behandling - Tvärskogsskolan

Upprättad: 2018-02-12

Reviderad: 2021-01-18

Innehållsförteckning

Inledning	s 3
Syfte och bakgrund	
Främja likabehandling och motverka kränkningar	
Ett sammanhållet uppdrag	
Tillitsfulla relationer	
Normer, normmedvetenhet och normkritik	
Definitioner	s 5
Styrdokument	s 6
Främjande och förebyggande arbete	s 7
Plan mot kränkande behandling	s 9
Aktiva åtgärder mot diskriminering	s 12
Plan mot diskriminering	s 13
Fördjupnings- och referensmaterial	s 14

Inledning

Främja likabehandling och motverka kränkningar

Utbildningen ska enligt skollagen och läroplanerna utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Ibland sammanfattas detta som skolans värdegrund. Det främjande arbetet ska syfta till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att bidra till en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Skolans värdegrund ska genomsyra verksamheten. Men vad betyder det egentligen? Kanske kan vi förstå värdegrunden som summan av de val, överenskommelser och handlingar som elever och skolpersonal manifesterar i skolan. Värdegrund blir därmed något vi gör och skolans värdegrund, så som styrdokumentet formulerar den, genomsyrar verksamheten först när vi medvetet väljer och agerar på ett sätt som främjar barns/elevens lika rättigheter och möjligheter i skolan

Ett sammanhållet uppdrag

Arbetet med skolans värdegrund kan beskrivas med hjälp av perspektiven **om**, **genom** och **för**. Barn och elever utvecklar i arbetet med värdegrunden kunskaper om mänskliga rättigheter och demokrati. Värdegrundsarbetet sker också genom exempelvis de demokratiska arbetsformer och positiva arbetsklimat som ska råda i verksamheterna. I detta arbete utvecklar barn och elever förmågor som behövs för att aktivt kunna verka i ett demokratiskt samhälle. Perspektiven möjliggör **en helhetssyn** som bidrar till att **värdegrunden integreras i kunskapsmålen**.

Utdrag ur läroplanerna:

”Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Verksamheten ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar. Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmen ska barnens utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar främjas.

Förskolan ska vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran, utveckling och växande. Förskolans uppgift innebär att i samarbete med föräldrarna verka för att varje barn får möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar.”¹

”Skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska i samarbete med hemmen främja elevens allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

Skolan ska präglas av omsorg om individen, omtanke och generositet. Utbildning och fostran är i djupare mening en fråga om att överföra och utveckla ett kulturarv – värden, traditioner, språk, kunskaper – från en generation till nästa.

Skolan ska vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran och utveckling. Arbetet måste därför ske i samarbete med hemmen.

Skolan har i uppdrag att överföra grundläggande värden och främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i sam-

¹ Läroplan för förskolan Lpfö 98 - Reviderad 2016, s 5, *Förskolans uppdrag*

hället. Skolan ska förmedla de mer beständiga kunskaper som utgör den gemensamma referensram alla i samhället behöver.”²

Tillitsfulla relationer

Här följer några exempel på hur personal kan skapa förtroendefulla relationer till barnen/eleverna i skolan. Ett antal faktorer, hämtade från nedan citerade doktorsavhandling³, lyfts fram som särskilt viktiga vid relationsbyggande:

- att ta sig tid att lyssna,
- att se hela barnet/eleven – att låta barnets/elevens livsvärld få ta plats,
- att lyfta in barns/elevers erfarenheter i undervisningen,
- att på andra sätt möjliggöra barns/elevs delaktighet och inflytande,
- att bemöta barnen/eleverna utifrån de behov de har och
- att bygga ett förtroendekapital att ta av den dag läraren exempelvis behöver tillrättavisa ett barn/en elev.

Normer, normmedvetenhet och normkritik

Normkritiska perspektiv kan vara ett stöd och ge skolpersonal konkreta verktyg i skolans arbete med att hålla ihop arbetet med värden och kunskaper. Ett normkritiskt arbete berör hela det pedagogiska uppdraget och kan vara en grund för att dagligen, i planering, lektions-/verksamhetsinnehåll, bemötande, kollegialt lärande, reflektioner och bedömning arbeta mot att uppfylla målen i läroplanen.

Förutom att ge stöd i det dagliga pedagogiska arbetet och hjälpa till att uppfylla skolans demokratiuppdrag kan normmedvetenhet också hjälpa till att förebygga kränkningar i skolan. I flera rapporter⁴ fastslås att det som ligger till grund för att diskriminering och kränkande behandling uppstår inom skolan är normer. Normer riskerar att bidra till förtryck och ett uppreparande av maktstrukturer som leder till exkludering, diskriminering och kränkande behandling, som exempelvis våld (Skolverket 2009:88, Ungdomsstyrelsen 2013:13).

---

² Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Reviderad 2017), s 9, *Skolans uppdrag*

³ Lilja, A. (2013). *Förtroendefulla relationer mellan lärare och elev* (Doktorsavhandling, Gothenburg Studies in Educational Science, 338). Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis.

⁴ Se artikel, *Normer, normmedvetenhet och normkritik*, Emilia Åkesson, Amphi Produktion /Förskolan/ skolans värdegrund – Grundskola och gymnasieskola/Modul: Främja likabehandling/ Del 5: *Normer, normmedvetenhet och normkritik*

Definitioner

Kränkningar av barns och elevers värdighet kan förekomma i form av:

- **Diskriminering** som innebär att ett barn eller en elev *missgynnas* av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
Indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, visst funktionshinder, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,

I verksamheten är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering eftersom diskriminering handlar om missgynnande och förutsätter någon form av makt hos den som utför diskrimineringen.
- **Trakasserier** som innebär ett uppträdande som *kränker någons värdighet* och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.
- **Kränkande behandling** är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet.

I Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling finns följande beskrivning av trakasserier och kränkande behandling: *Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och internet. Trakasserier och kränkande behandling kan t.ex. uttryckas genom nedsättande tilltal, rykesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.*

Vem avgör vad som är kränkande?

- Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat.
- Det är barnet eller eleven som upplever sig utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat och kränkande.
- För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig.
- Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande.
- I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet.
- Barnet eller eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten.

- Det är viktigt att komma ihåg att yngre barn inte alltid har möjlighet att förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna.

(Skolverket: www.skolverket.se/skolutveckling/vardegrund/krankning-av-elev)

Styrdokument

- **Skollag (2010:800)**, 6 kap
- **Diskrimineringslag (2008:567)**
- **Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling**
- **Läroplan för förskolan Lpfö 98 - Reviderad 2016,**
  - Förskolans värdegrund och uppdrag
  - 2.1 NORMER OCH VÄRDEN
  - 2.2 UTVECKLING OCH LÄRANDE
  - 2.3 BARNNS INFLYTANDE
  - 2.7 REKTORS ANSVAR
- **Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 - Reviderad 2017,**
  - Skolans värdegrund och uppdrag
  - 2.1 NORMER OCH VÄRDEN
  - 2.2 KUNSKAPER
  - 2.3 ELEVERNAS ANSVAR OCH INFLYTANDE
  - 3. Förskoleklassen
  - 4. Fritidshemmet

Styrdokumenterna för utbildningen påverkas även av och hänger samman med svensk och internationell rätt samt gemensamma överenskommelser som FN:s Allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, Europakonventionen och FN:s konventioner om barnets rättigheter, medborgerliga och politiska rättigheter och avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor. Principen ur Barnkonventionen om barnets bästa och barnets rätt att uttrycka åsikter i alla frågor som rör barnet finns till exempel med som utgångspunkt i skollagen.

Främjande och förebyggande arbete mot diskriminering och kränkande behandling

Insats

Vår plan mot diskriminering och kränkande behandling aktualiseras för barn och elever under lektionstid, för personal under konferenstid samt för vårdnadshavare vid föräldramöten. Nödvändiga uppdateringar och justeringar görs i planen efter och utifrån enkäter till elever och vårdnadshavare, diskussioner i arbetslag och ev. ändringar i lagstiftning. I samband med läsårets utvärdering i juni görs en revidering av planen, som sedan presenteras vid inledningen av höstterminen. Under höstterminen görs enkäter till elever och vårdnadshavare och dessa ligger sedan till grund för diskussioner hos personal, elever och vårdnadshavare. Därefter inleds förberedelsearbetet inför kommande revidering. Planen ses över tre gånger per år; i juni, augusti och december. Vid behov revideras planen.

Ansvar: Ansvaret för planen har rektor som avsätter tid för diskussioner och revideringsarbete för personalens del.

Insats

Värdegrundsarbete ingår i vår dagliga verksamhet. Skolans värdegrundsarbete är en stor del av lärarnas dagliga arbete. Under vissa perioder arbetar vi mer intensivt, till exempel i början av varje läsår. Då arbetar vi åldersblandat. Under höstterminens första veckor går lärare och elever tillsammans igenom skolans trivselpolicy och ordningsregler. Under denna period ska även likabehandlingsplanen redovisas och eleverna ska ges möjlighet att lämna synpunkter på innehållet.

Ansvar: Rektor, undervisande lärare, elevhälsa.

Insats

Tvårskogsskolans arbetslag diskuterar kontinuerligt vid olika konferenser och mötestillfällen värdegrunds- och trygghetsfrågor.

Ansvar: Rektor, lärare.

Insats

Eleverna har genomfört övningar för att öka förmågan till etiska ställningstaganden och eleverna har arbetat med olika samarbetsövningar. Eleverna har även arbetat med barnkonventionen under läsåret. Elever jobbar i samband med detta också med värdegrundsfrågor.

Ansvar: Lärare

Insats

För att skapa en trygg tillvaro under elevernas raster finns rastvärdar med reflexväst på skolgården. Särskilt rastvärdsschema upprättas inför varje läsår.

Ansvar: Rektor, lärare.

Insats

Kuratorstjänsten har utökats. Utökningen av kuratorstjänsten innebär att en skolkurator finns tillgänglig på skolan en dag i veckan, vid särskilda behov mer, istället för tidigare en del av dag varje eller varannan vecka. En del av syftet med att utöka kuratorstjänsten är att ge möjlighet till ett mer främjande och förebyggande arbete.

Ansvar: Skolkurator

Insats

Trivselsefrämjande aktiviteter genomförs med elever; såsom idrottsdagar och temadagar. Antalet idrottsdagar har utökats sedan föregående läsår och externa parter har bjudits in till skolan. Idrotts- och aktivitetsdagar har varit mycket uppskattade av eleverna på Tvärskogsskolan.

Ansvar: Lärare ansvarar för att genomföra planerade aktiviteter med sin klass.

Insats

Relationsfrämjande aktivitet i årskurs 1, kompisroulette. Eleverna delas in i par slumpvis av mentor och får uppdrag/tips på aktiviteter att göra tillsammans under förmiddagsrasten.

Ansvar: Klassmentor

Insats

I klasserna används basgrupper ofta, för att öka möjligheten för eleverna att ge varandra emotionellt och kunskapsmässigt stöd och främja ett gott samarbete. Basgrupperna genomgår byten 4ggr/läsår.

Ansvar: Undervisande lärare ansvarar för att använda sig av basgrupper.

Insats

Skolråd träffas regelbundet och lyfter frågor om trivsel, trygghet och behov av förändringar. Klassrådet är det forum i det dagliga arbetet där trygghet och trivselsfrågor alltid finns på dagordningen. Klassråd genomförs kontinuerligt.

Ansvar: Rektor och klasslärare

Insats

Värdegrundsarbete genomförs under varje hösttermin med syfte att förebygga kränkningar, utanförskap och mobbing. Värdegrundsarbetet genomförs av elevhälsan. Under vårterminen -21 kommer värdegrundsarbetet utvärderas.

Ansvar: Skolkurator

Insats

Eleverna arbetar ofta i tvärgrupper, då elever ur olika årskurser samlas och arbetar ihop. Eleverna får alla samarbeta med varandra vilket också kan förebygga konflikter och kränkande behandling.

Ansvar: Undervisande lärare

Plan mot kränkande behandling

Kartläggning

Vi har genomfört följande **kartläggningar**.

- Barn- och ungdomsförvaltningens enkät

Barn och ungdomsförvaltningens enkät genomförs varje läsår. Enkäten är gemensam för hela Kalmar kommun. Resultatet av enkäten analyseras av rektor, lärare och övrig skolpersonal. Förbättringsåtgärder tas fram.

- Trygghetsvandringar

Under höstterminen genomförs trygghetsvandringar där elever går igenom områden/miljöer på skolan/skolgården för att muntligt identifiera områden som kan upplevas som obehagliga eller riskfyllda. Om områden identifieras som otrygga tas förbättringsåtgärder fram.

- Dokumentation från fall av kränkande behandling

Vid upplevda kränkningar dokumenteras dessa, bland annat för att ge ett underlag för hur elever upplever sin skolmiljö och hur förbättringsåtgärder kan utformas och kränkningar förebyggas. Denna dokumentation görs, enligt ny rutin, digitalt i draftit.

- Personalens observationer

Personal ser dagligen eleverna i skolan och observerar elevers attityder, upplevelse av skolan och klassers klimat. Personalens observationer kan sedan ligga som grund för förändringsarbeten, som exempel har Tvärskogskolan ökat vuxnas närvaro under raster och en rastvakt, fler vid behov, är alltid med eleverna under rast för att förebygga incidenter. Skolan har även ökat personaltätheten i matsalen.

- Hälsosamtal

Genomförs i förskoleklass och årskurs 4 av skolsköterska. Då ställs förutom hälsorelaterade frågor även frågor om trivsel och trygghet.

- Utvecklingssamtal

Vid utvecklingssamtalet samtalar lärare med elev och vårdnadshavare kring elevens kunskapsutveckling, lärande, trivsel, trygghet och det sociala klimatet i klassen och på skolan. I utvecklingssamtalet ingår att se till helheten för eleven såväl till trivsel som i lärandet. Lärarna dokumenterar synpunkter från elev och vårdnadshavare.

- Trivselsamtal

Kurator genomför trivselsamtal för samtliga i årskurs 3. Under samtalet berörs frågor om trivsel, kompisrelationer, kränkning och hälsa.

- Enkät

Under hösttermin 2020 genomfördes en enkät med samtliga elever för att kartlägga upplevelse av kränkning, diskriminering och trakasserier. Enkäten har som syfte att ge ett underlag för behovsutredning för preventivt arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkning. Enkäten genomförs för hela skolan varje hösttermin.

Barns/elevs medverkan

Elevrådets medlemmar har deltagit i trygghetsvandring. Elever har alla svarat på barn- och ungdomsförvaltningens enkät och skolans egen. Berörda elever har hörts i samband med fall av kränkande behandling. Elever medverkar även i egna hälsosamtal, trivselsamtal, grupparbeten och utvecklingssamtal.

Nulägesanalys

Personals observationer visade att när eleverna vistades i skogen på rasterna var det svårt att som personal ha uppsikt över såväl skogsområdet som skolgården. Till följd av detta beslutades att eleverna endast får vara i skogen under förmiddagsrasten. Vuxennärvaron är viktig för att snabbt kunna lösa konflikter direkt när de uppstår. Trivselsamtal med årskurs 3 under höstterminen -20 visade en hög trivsel i klassen och att de allra flesta trivs med personal och i skolan. Eleverna i årskurs 3 uppger dock att det kan förekomma konflikter på rasterna mellan elever i olika åldrar och ofta i koppling till fotbollsplanen, där emot har den upplevda andelen konflikter minskat sedan föregående trivselsamtal. Språkbruket på skolan är viktigt att arbeta med, såväl för elevernas trivsel som de sociala kunskaper det medför, ett peppande och positivt språkbruk istället för kritiserande är önskvärt. Trivselenkät genomfördes under höstterminen 2020 och visade på väldigt hög trivsel på skolan samt med personal och kompisar. Från föregående enkät (2019) har vi sett en minskning av antalet elever som upplevt sig kränkta i skolan under det gångna året till 21% från tidigare 23%.

Utifrån elevernas och personalens upplevelser gällande konflikter och kränkande behandling så behöver det förebyggande arbetet mot kränkande behandling fortsätta att utvecklas, med målsättning att inte någon form av kränkande behandling ska ske. Skolan behöver även agera med fler åtgärder för att förebygga och motverka kränkande behandling, samt informera elever kontinuerligt under läsåret vad som definieras som en kränkning.

Mål för kommande år

Utifrån kartläggning och nulägesanalys ser vi att vi behöver arbeta med följande åtgärder:

- Ökad vuxennärvaron på rasterna. Under rasterna skall alltid minst en personal finnas till hands i form av rastvärd. Eleverna går bara till skogsområdet vissa raster och då är det alltid en vuxen med. Det är annars svårt för personalen att ha överblick över ett stort område. Den ökade vuxennärvaron har hitintills haft som effekt att konflikterna på rasterna minskat.

- Fortsätta arbete med basgrupper. Eleverna delas in i åldersblandade basgrupper för att skapa en liten trygg grupp. Basgrupperna sitter tillsammans i matsalen samt utför vissa uppdrag tillsammans, både på raster och under vissa arbetspass.
- Konkreta övningar för att öka förmågan till etiska ställningstaganden. Eleverna ska arbeta med olika samarbetsövningar.
- Fortsätta med diskussionsgrupper under våra föräldramöten angående likabehandlingsplanen.
- Under elevens val-tid genomföra aktiviteter som främjar sociala grupper och strukturer.
- Utvärdera värdegrundsarbete med målsättning att minska kränkingsärenden genom information om kränkningar.

Uppföljning och utvärdering

I januari varje år revideras planen. I samband med läsårets utvärdering i juni ses planen över, uppdateringar av planen presenteras sedan vid inledningen av höstterminen. Under höstterminen görs enkäter till elever och vårdnadshavare och dessa ligger sedan till grund för diskussioner hos personal, elever och vårdnadshavare. Därefter inleds förberedelsearbetet inför kommande revidering.

Åtgärder vid akuta händelser

Förskollärare, lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektor beslutar sedan om utredning behöver inledas.

Aktiva åtgärder mot diskriminering

1. Undersöka risker för diskriminering

Första steget innebär att utbildningsanordnaren ska undersöka den egna verksamheten för att upptäcka eventuella risker för diskriminering eller repressalier, eller andra hinder för barns och elevers lika rättigheter och möjligheter. Det kan både vara reella, faktiska hinder och hinder i form av attityder, normer och strukturer.

Genom att undersöka den egna verksamheten säkerställs att de åtgärder som vidtas motsvarar en verksamhets faktiska behov.

Undersökningen ska vara en inventering och utredning av verksamheten för att identifiera hinder för lika rättigheter och möjligheter och för att identifiera om det förekommer diskriminering, inklusive trakasserier och sexuella trakasserier eller repressalier, eller risker för diskriminering eller repressalier.

Arbetet ska göras på ett generellt plan till exempel genom att göra en översyn av olika rutiner, riktlinjer och policydokument men även av attityder och normer.

Undersökningen kan göras på olika sätt. Det kan handla om att en förskola/skola undersöker sin verksamhet genom:

- observationer
- pedagogisk dokumentation /reflektionsprotokoll
- utvecklingssamtal
- intervjuer av barn/elever

Gör undersökningen utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Undersökningen ska göras på en övergripande nivå för att identifiera risker/hinder i verksamheten.

2. Analysera orsaker

Efter undersökningen ska utbildningsanordnaren analysera orsakerna till upptäckta risker och hinder.

Analysens omfattning beror i stor utsträckning på vilken typ av verksamhet det handlar om och hur stor den är.

3. Genomföra åtgärder

I steg tre ska utbildningsanordnaren genomföra de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, mot bakgrund av undersökningen och analysen. Utbildningsanordnaren ska alltså bedöma vilka konkreta åtgärder som ska genomföras.

Utbildningsanordnaren ska genomföra åtgärder för att undanröja de upptäckta riskerna och hindren, främjande åtgärder i syfte att utjämna skillnader i förutsättningar mellan olika grupper, det vill säga undanröja hinder för lika rättigheter och möjligheter.

Åtgärderna ska motsvara faktiska behov. Det betyder inte att det måste finnas ett barn/en elev i verksamheten som kan drabbas idag, utan att det finns risker eller hinder som skulle kunna leda till att någon kan bli diskriminerad.

4. Följ upp och utvärdera

Det sista steget är att följa upp och utvärdera undersökningen, analysen och åtgärderna.

När det är klart ska de erfarenheter som arbetet har gett gå att använda i steg ett (undersökningen) i nästa cykel av arbetet med aktiva åtgärder.

Plan mot diskriminering

Undersökning

Följande metod har använts för att undersöka risker för diskriminering

- Eleverna har medverkat i den Kommungemensamma enkäten i februari 2020.
- Eleverna medverkar i skolans enkät som rör diskriminering, trakasserier och kränkning under höstterminen 2020

Analys

Utifrån enkätsvar från den kommungemensamma enkäten har det inte identifierats särskilda risker, elevernas upplevelse är att de inte utsätts för diskriminering.

Skolans egen enkät som genomfördes under december 2020 visade att ingen elev upplever sig ha blivit diskriminerad av personal på skolan.

Åtgärder

Skolans personal ska arbeta för alla elevers lika möjligheter oavsett funktionshinder, etnisk eller religiös tillhörighet, kön, könsöverskridande identitet, sexuell läggning eller ålder. Verksamheten ska präglas av öppenhet och respekt inför skillnader i människors levnadssätt. Detta görs genom att lyfta in olika perspektiv i undervisningen och att ha en öppen dialog med eleverna.

Kuratorsorganisationen har varje termin förebyggande åtgärder årskursvis, bland annat för att förebygga diskriminering. Skolan behöver sträva efter att bibehålla elevernas upplevelse av att diskriminering inte förekommer och ha som målsättning att ingen form av diskriminering ska ske.

Uppföljning och utvärdering

I januari varje år revideras planen. I samband med läsårets utvärdering i juni ses planen över, uppdateringar av planen presenteras sedan vid inledningen av höstterminen. Under höstterminen görs enkäter till elever och vårdnadshavare och dessa ligger sedan till grund för diskussioner hos personal, elever och vårdnadshavare. Därefter inleds förberedelsearbetet inför kommande revidering.

Åtgärder vid akuta händelser

Förskollärare, lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering i verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektor beslutar sedan om utredning behöver inledas.

Fördjupnings- och referensmaterial

Skolverket

A) Modulen - Främja likabehandling

Sökväg: *Lärportalen/ Alla moduler/ Förskolan/ skolans värdegrund/ Främja likabehandling*

Modulen består av åtta delar:

1. Ett sammanhållet uppdrag
2. Tillitsfulla relationer
3. Trygghet och studiero
4. Interaktion på nätet
5. Normer, normmedvetenhet och normkritik
6. Normerna i min verksamhet
7. Bemötande och förväntningar
8. Hitta balansen

Varje del av består i sin tur av fyra moment:

- Moment A – individuell förberedelse
- Moment B – kollegialt arbete
- Moment C – aktivitet
- Moment D – gemensam uppföljning

Omfattning

Det tar cirka 30 timmar att arbeta med en modul.

B) Sju timmar om...

Sökväg: *Skolutveckling/ Sju timmar om.../ Sju timmar om - enkelt och nära*

Här erbjuds möjlighet till kompetensutveckling i form av olika utvecklingspaket med namnet "Sju timmar om...". Utvecklingspaketen utgår från olika områden och innehåller material som kan användas i arbetet med att utveckla verksamheten. Områdena är skolövergripande och målgrupperna är olika; från förskola till gymnasiet. Gemensamt är att det inte bör ta mycket mer än sju arbetstimmar att bli klar med ett paket. Innan ni väljer vilket område ni tänker arbeta med bör en analys ha skett utifrån skolans behov.

1) Främja likabehandling

Detta är det första i en serie om tre utvecklingspaket om arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det handlar om alla barns och elevers rätt att vara som de själva vill och att bli behandlade med respekt.

2) Förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Det här är det andra i en serie om tre utvecklingspaket om arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Arbetet syftar till att stärka det förebyggande arbetet. Det handlar bland annat om att genomföra bra kartläggningar och analyser samt att barn och elever är delaktiga i arbetet hela vägen. Ett framgångsrikt arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ökar barns och elevers möjligheter att lära och utvecklas.

3) Skolans värdegrund – om, genom och för

Ibland talas om ett värdegrundsuppdrag och ett kunskapsuppdrag men egentligen är uppdraget gemensamt och sammanhållet. Arbetet med det här utvecklingspaketet vill bidra till ökad samsyn om hur kunskaper och värden hänger ihop.

C) Stödmaterial

- ”Nolltolerans mot diskriminering och kränkande behandling”
- ”Förskolans och skolans värdegrund – förhållningssätt, verktyg och metoder”